

نمایشگاه آن لاین

بیا با هم «سخن» بگویم

کوروش ضیابری
kziabari@gmail.com

به نظر شما چرا تلویزیون وقتی می‌خواهد خبر پخش کند، با بینندگان سلام علیک و احوالپرسی می‌کند، در حالی که در نشریات، اول هر خبر، به مخاطب عرض سلام و احترام نمی‌شود؟ یا همین مقالات خودمان؟ چرا نویسنده اولش یک عرض ادب و سلام و احوالپرسی یا مخاطبش نمی‌کند؟ دلپیش را می‌دانید؟ . . . آفرین! چون مقاله، نامه فدایت شوم نیست. البته ما هم قصد سلام علیک و احوالپرسی نداریم اما همین که باب سخن را با چند کلمه حرف روزمره و زنده‌باز می‌کنیم می‌خواهیم ادیمان را خرج کنیم که نماد و بیات نشود. به نظر می‌رسد کم‌کم داریم از گشت زدن در نمایشگاه بین‌المللی خسته می‌شوید. . . حق هم دارید. وقتی برای رفتن از این سالن به آن سالن مجبورید حتماً هواپیمای شخصی از نوع «سی – ۱۳۰» کرایه کنید تا کمتر وقت گرفته شود، باید هم این‌طور عصبانی به نظر برسید. . .

اما ما برایتان امروز یک هدیه غیرقابل پیش‌بینی آورده‌ایم که حدشش را نمی‌توانید بزنید. از بس که نزدیک به دهن هم هست نمی‌توانید حدس زنید، چون امکانش خیلی ضعیف است از اهالی پر و پا قرص دنیای کتاب و کتابخوانی باشید و در ادبیات و فرهنگ مملکت هم دستی داشته باشید (از دور یا نزدیک)، و sokhan.com را ندیده باشید. البته سایت سخن را بیشتر از آن‌که به خرید و فروش کتابش بشناسند، به چند کار نو، ابتکاری و پسرصدایی می‌شناسند که در عالم ادبیات معاصر حسنی صدایک و اصلاً مقدمه ورود خیلی از نویسنده‌ها و مترجمان مملکت به دنیای عجیب و غریب اینترنت شد! یکی‌اش که برگزاری ۴ دوره مسابقه داستان‌نویسی جایزه بزرگ «صادق هدایت» بود و دیگری هم بخشی که در سایشش باز کرد با عنوان «۸۰ سال، ۸۰ داستان».

عنوان خود سایت هم این فرض را تایید می‌کند که رویکرد سخن، تقریباً رویکرد یک مجله اینترنتی ادبی است که کتاب معرفی می‌کند. اما فعلاً اگر بخواهید در سبد خریدتان چیزی اضافه کنید یا کتاب جدیدی را پسندیدید و بخرید، سایت سخن را پیشنهاد نمی‌کنیم چون سبد خریدش به لایل‌فنی که از حیظه درک من یکی خارج است! به حالت تعلیق درآمده و قرار شده تا اطلاع ثانوی دوباره باز شود. اما اگر در طول این روزهای باقی‌مانده به پایان نمایشگاه، دنبال سایت درست و حسابی به‌روزشده و جمع و جوری هستید که به شما سرسام روحی ندهد و بتوانید راحت اسم چند کتاب تازه چاپ‌شده، داغ و تازه از تنور وزارتخانه درآمده را ببینید و بیابید و داخل نمایشگاه دنبالش بگردید، اشتباه نایمده‌اید چون سخن هم چنین کارکردی دارد. علاوه بر همه اینها خودتان را کمی در فضای پرچرب‌وجوش بهار کتاب قرار می‌دهید و از بخش‌های مستخلف sokhan.com چند مطلب درست و حسابی ادبی و یا چند نقد جاندار بر کتاب‌هایی که دلشان می‌خواهد، می‌خوانید و شارژ می‌شوید اساسی. . .

اما بگذارید یکی‌یکی بخش‌های سخن را با هم برگردیم و کمی اش را هم بخوانیم. شاید به خاطر درج لوگوهای جالب و تبلیغات فراوانی که در سایت‌های مختلف از جایزه بزرگ صادق هدایت دیدید و خواندید، علاقه‌مند شدید با مسیب و عامل این حرکت آشنا شوید که همان سایت سخن خودمان باشد. شاید با خودتان فکر کنید که برندگان این جایزه و دارانش هم همان اسم‌های بزرگ و تکراری و کلیشه‌ای همیشگی هستند و نام داستان‌های برنده را در هشتصد! مسابقه دیگر هم دیده‌اید که برنده شده‌اند و . . . اما اگر با این عزم که بخواهید نام دو نفر از برنده‌ها را بشناسید وارد بخش و لیست برندگان سایت بشوید، باور کنید نمی‌توانید. . . برنده‌ها آدم‌هایی هستند هرچند گمنام اما با افق‌های دید وسیع و این را از داستان‌هایشان می‌شود فهمید. و حالا همه منتظرند تا فراخوان مسابقه سال ۸۵ هم برسد و یک رقابت داغ و جذاب را دوباره تجربه کنند.

البته بخش ارسال داستان سایت، فعال است و حتی اگر قصد (با همان اعتماد به نفس خودمان!) شرکت در مسابقه را ندراید، می‌توانید داستان‌هایتان را برای مطالعه بازدیدکنندگان روی سایت قرار دهید؛ البته بعد از رد شدن از فیلتر مدیریت است. . . . که این کار بعضی مواقع تا چند ماه هم طول می‌کشد. پس انتظار نداشته باشید اگر امروز داستان فرستادید، فردا روی سایت باشد. همین قضیه، یک نگرانی بزرگ را در بعضی‌ها ایجاد کرده بود که ای کاش سخن دات‌کام اسیر مافیای رسانه‌ای و ادبی نشود و به‌روطه باندها و گروه‌ها بقیئتد که البته ثابت هم شد این‌طور نیست و حالا بازدیدکنندگان بدون ذهنیت منفی و با قاف‌بال بیشتری به استقبال سخن می‌روند. لیست داستان‌های ارسال شده در سال‌های ۸۱ ، ۸۲، ۸۳ و ۸۴ به تفکیک در سایت هست و می‌توانید همه را بخوانید، ای‌میل نویسنندگان هم اگر داشته باشند (یا تایپ کرده باشند) موجود است و می‌توانید نظر یاتان را برایشان بفرستید. این همه از صادق هدایت گفتیم و نوشتم و از جایزه‌اش، یادمان رفت بگویم یکی از کتاب‌های تازه منتشرشده‌ای که سخن هم رویش خوب مانور داده، «زنده به گور» صادق است با ترجمه ارنی انگلیسی و یک کار نو در نوع خودش به شمار می‌رود. اما حالا که سبد خرید سخن تعطیل است، بگذارید کمی عیشش را بکنیم. Sokhan.com نسبت به سایت‌های هم‌کیش و هم‌ردیف و رقیبش، یک کاستی دارد. آن هم این‌که مقدار توضیحاتی که برای هر کتاب تازه معرفی‌شده آورده، خیلی محدود و کم است و به ندرت پیش می‌آید یک کتاب در کنار سایر کتاب‌ها، کاملاً معرفی‌شده باشد و مثلاً قسمت‌هایی از آن آورده شود و . . . در عین حال مزیت sokhan نسبت به سایت‌هایی که این قابلیت را فراهم نکرده‌اند، این است که امکان «نظرخواهی فارسی» برای هر کتابی فراهم است و اگر نقدی، نظری، مقاله‌ای یا لینکی از خبری در مورد کتاب دارید، می‌توانید زیر توضیحاتش پست کنید که نمایشش نیاز به تایید مدیر سایت دارد.

همین‌طور یادمان نرود که سخن، همه کتاب‌های جدید را برای فروش و بررسی نمی‌گذارد. کتاب‌ها همگی گلچین‌شده هستند، هرچند که دسته‌بندی قوی و تخصصی دارند و طرح روی جلد و اطلاعات پایه به همراه قیمت ریالی و ارزی هر کتاب، نوشته شده است.

دزدی‌های قانونی

سرت زبستی از جهان سوم

طاهره رنجبر

«در هفدهم آوریل ۱۴۹۲، ملکه ایزابل و پادشاه فرديناند، امتیازاتي با عنوان «کشف و جهان‌گشایی» به کریستف کلمب اعطا نمودند. یک سال بعد، در چهارم ماه مه ۱۴۹۳، پاپ الکساندر ششم با توسل به «فتوای بخشش» خود، همه جزایر و سرزمین‌های اصلی کشف‌شده و آنچه را که قرار بود کشف شود؛ یعنی مسافتی حدود پانصد کیلومتر از غرب و جنوب جزایر «آزور» تا هند را به دو فرمانروای کاتولیک یعنی ملکه ایزابل و پادشاه فردیناند اهدا کرد. «والتر اولمان» در اثری با عنوان «پاپ‌سالاری قرون وسطی» در این باره می‌نویسد: «پاپ به‌عنوان نایب خداوند در زمین، به این کړه خاکی به نحوی فرمان می‌راند که گویی ابزاری در دستان اوست؛ وی که خود تحت حمایت کشیش‌ها بود، به جهان به مثابه اموال و مایملک خود می‌نگریست؛ اموالی که بایستی مطابق خواسته‌وی شکل بگیرند.» و این‌گونه بود که چنین امتیازها، مجوزها و حقوق‌های انحصاری، سرت و غارت را به مثابه خواست و اراده الهی معرفی می‌کردند. اکنون پانصد سال پس از کریستف کلمب و فتوای پاپ شاهد گسترش تفسیری به مراتب استعماری‌تر از گذشته هستیم که این‌بار در قالب اشکال مختلفی از حقوق انحصاری و حقوق مالکیت فکری تجلی یافته است. هم‌ایک «فتوای پاپ»

جای خود را به «موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت»، اصل «تصرف واقعی» سرزمین‌ها به وسیله شاهزادگان مسیحی جای خود را به تصرفی واقعی توسط شرکت‌های چندملیتی و «وظیفه» مسیحی کردن مردمان غیرتمدن و محلی‌های جایش را به وظیفه الحاق نظام‌های اقتصادی ملی و وحشی به بازار جهانی و اتکای نظام‌های دانش غیرغربی به نوعی فلسفه واگشت‌گرایی داده است که علم و تکنولوژی تجارت‌زده غرب برپایه آن استوار شده است.» (ترجمه فارسی صفحات ۹ و ۱۰)
شکل نوین استعمار به جای زمین، جنگل‌ها، رودخانه‌ها و اقیانوس‌ها نگاه خود را به مستعمره‌های جدیدی دوخته است تا در مسیر انباشت بیشتر سرمایه‌بدان‌ها هجوم آورد و این مستعمره‌های جدید چیزی نیست جز فضاهای درونی بدن انسان‌ها و به ویژه زنان، گیاهان و جانوران و نیز منابع فرهنگی و دانش‌های سنتی اقوام و ملل بومی که در واقع نوعی ثروت و دارایی عمومی و متعلق به همه افراد آن جامعه تلقی می‌شود. این نوع جدید استعمار که آن را «استعمارزیستی» یا «سرت‌زبستی» می‌نامند مسئله بسیار پیچیده و بغرنجی است که دکتر واندانا شیوا با بیانی صریح و کوبنده در شناخته‌شده‌ترین اثر خود «سرت‌زبستی: چپاول دانش و طبیعت» توجه‌جهانیان را به آن معطوف می‌سازد. واندانا شیوا فیزیکدان، فیلسوف، اکوفمنیست و از فعالان محیط زیست است که آثار وی در حوزه‌های

است بدون آنکه از این رهگذر چیزی نصیب و مردمان بومی ماداگاسکار که صاحبان اصلی این دانش و نیز منبع خام آن بوده‌اند، شود. اعطای این نوع حقوق انحصاری و مالکیت فکری علاوه بر ایجاد فقر با پیچیدگی‌ها و نیز تحریف عظیمی در درک مقوله اخلاقت و درک و فهم بشر از تاریخ و سرگذشت خویش، مانعی

باغ کتاب در تپه‌های عباسی آباد احداث می‌شود

شهروندان تهرانی تا دو ماه دیگر می‌توانند به وسیله اینترنت از کتابخانه‌های تهران، کتاب امانت بگیرند. به گزارش ستاد خبری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، دکتر علی عسکری رئیس سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران ضمن اعلام این خبر گفت: «در حال حاضر مشغول اینترنتی کردن کتاب‌ات کتاب‌های موجود در کتابخانه‌های تهران هستیم و در فاز دوم آن، شهروندان می‌توانند کتاب‌های سفارش داده شده را در منازل خود تحویل بگیریند. «وی افزود: «در حال حاضر مدیریت ۷۵ کتابخانه تهران در اختیار سازمان فرهنگی – هنری شهرداری تهران است و شهروندان تهرانی تا دو ماه دیگر می‌توانند به وسیله اینترنت از کتابخانه‌های تهران، کتاب امانت بگیرند. به گزارش ستاد خبری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، دکتر علی عسکری رئیس سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران ضمن اعلام این خبر گفت: «در حال حاضر مشغول اینترنتی کردن کتاب‌های موجود در کتابخانه‌های تهران هستیم و در فاز دوم آن، شهروندان می‌توانند کتاب‌های سفارش داده شده را در منازل خود تحویل بگیریند. «وی افزود: «در حال حاضر مدیریت ۷۵ کتابخانه تهران در اختیار سازمان فرهنگی – هنری شهرداری تهران است و

خبر روز

تولد یک موسسه

فروردین سال ۱۳۲۸ بود که عبدالرحیم با اکبر آفر حشش شد با اطلاع کوچکي

در روزنامه اطلاعات اعلام کرد:

«اینچاپ تنقي جعفري، از اين تاريخ در کتابروشي آقای علی اکبر علمی سمنی ندارم. « چاپ این اطلاعاتیه نه برای ترساندن بلکه به منظور شلقات کردن احتمالی اکبرآقا و برپایه شناختی بود که عبدالرحیم از خصوصیات و شخصیت او داشت. چند ماه بعد در میان شلقات‌های اکبرآقا، موسسه «امیرزاتقي خان اکبري» متولد شد. «اميرکبير تا آمد ماند و من مقدمش را به گرمي پذيرا شدم. . . . از اين بهتر نمی‌شد. مردی بزرگ و خدعتگزار؛ مردی که از میان توده مردم برخاسته بود؛ مردی که چون من ایام طفولیت را در خانه بزرگان گذرانده بود، طعم فقر را چشیده بود. . . . به این ترتیب در ۲۸ آبان ۱۳۲۸ موسسه مطبوعاتی اميرکبير توسط عبدالرحيم جعفري بنيان گذارده شد.

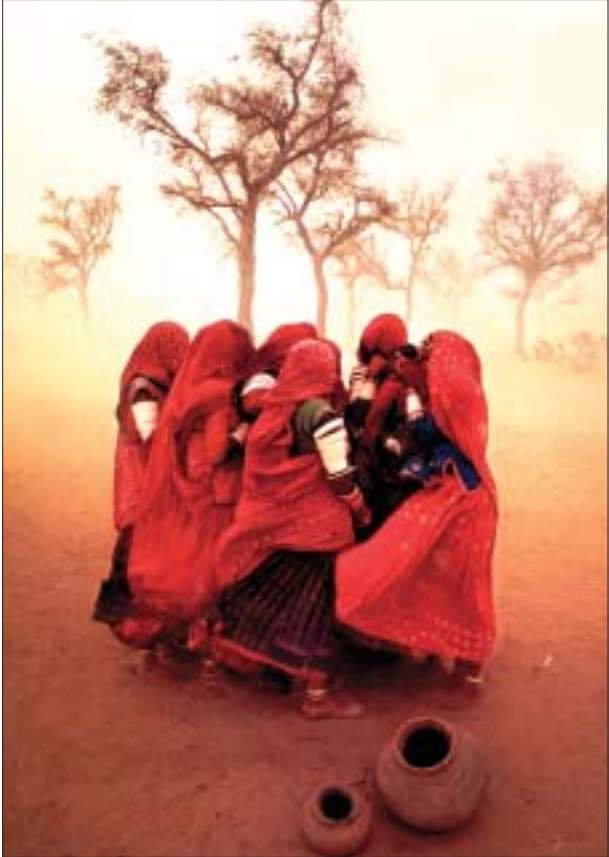
اميرکبير و انرژي اتمی

می‌دانید اولین کتابی که جعفري در اميرکبير چاپ کرد اسمش چه بود؟ «انرژي اتمی» ترجمه حسن صفاری همان انرژي که امروز ما برای به دست آوردنش با جهان در حال یگو مگو هستیم. پيرمرد امروز، از آن کتاب را چاپ کرد تا به ما نشان دهد که کتاب فقط کتاب درسی و حسین کرد و امیرازسلان و فلک‌ناز نیست. او می‌خواست عرصه‌های جدیدی را درنورد و قله‌ها تازه‌تری را فتح کند. . . . کتاب‌ها نو، اندیشه‌های تازه. کتاب که چاپ شد، نامه‌های حاکی از تشکر هم برای آقای صفاری نوشته شد و برای اولین بار چکی بابت حق‌التالیف و حق‌الترجمه با نسخه‌ای از کتاب برای مترجم فرستاده شد تا موسسه اميرکبير مبدع پرداخت حق‌التالیف و حق‌الترجمه به نویسنندگان و مترجمان باشد.

اميرکبير و آثار روشنفکران

جعفري در سال ۱۳۳۳ کتاب جوادانه «کلبه عومث» را چاپ و روانه بازار کرد. پس از آن درست در سال‌های خفقان و استبداد، کتاب «سرگشته‌ها حق» اثر

کتاب دانش و زندگی

جدی بر سر راه جریان آزاد ارتباطات و مرادوه‌های بین محققین و جوامع علمی خواهد بود زیرا هنگامی که قواعد و شیوه‌های خاص علمی با اهدافی سودجویانه در فضای تجارت و سوداگری به کار گرفته می‌شوند در نهایت به سوی تخریب و مخدوش کردن چهره پژوهش‌ها و مطالعات علمی و تبدیل آنها به ابزاری صرفاً اقتصادی و سودآور به پیش می‌رود. به عنوان مثال هنگامی که زیست‌شناسی مولکولی به منبع اصلی شیوه‌های صنعت بیوتکنولوژی تبدیل می‌شود، دیگر جایی برای حضور دیگر حوزه‌های زیست‌شناسی باقی نمی‌ماند. بدین ترتیب ما نه تنها در آستانه از دست دادن توانایی خود در متمایز کردن یک گیاه یا حیوان از گیاه یا حیوان دیگر هستیم، بلکه در شرف فراموش کردن نحوه تعامل گونه‌های برجسته با یکدیگر و نیز با محیط زیست قرار گرفته‌ایم.

از موضوعات دیگری که واندانا شیوا به شدت از آن انتقاد می‌کند مهندسی ژنتیک و پیامدهای اخلاقی آن است. هنگامی که به محصولات زنده به مثابه «فاجعه است که مردم فقط می‌آیند نمایشگاه و کتاب‌ها را نگاه می‌کنند، ولی چیزی نمی‌خرند. یا کتاب‌های دانشگاهی می‌خرند یا کامپیوتری، بیشتر برای تفریح آمده‌اند تا کتاب بخردن.» جمال میرصادقی اینها را به ایسا گفته است. این نویسنده گلیاه‌های دیگری هم دارد: «جوانان اصلاً نویسندگان را نمی‌شناسند، چرا که از جانب مسئولان به نویسندگانی که سرمایه‌های این مملکت هستند، توجهی نمی‌شود. امروز بیشتر نویسندگانی مورد توجه‌اند که کارهای عامه‌پسند تولید می‌کنند و آن دسته از نویسندگان که آثارشان با اندیشه سروکار دارد، در محاق هستند.» «صدای دور می‌آید» عنوان مجموعه داستان جدید میرصادقی شامل ۱۸

چهره‌روز

مردم برای تفریح به نمایشگاه کتاب می‌روند

داستان کوتاه است که به تازگی به پایان رسیده و به زودی برای دریافت مجوز انتشار به وزارت ارشاد خواهد رفت. به گمان میرصادقی احتمالاً دو یا سه داستان این مجموعه حذف خواهد شد. «شکسته» این نویسنده نیز

بعد از مدت‌ها اعلام وصول دریافت کرده، ضمن آنکه «جهان‌داستان» (جلد دوم) و «گفت‌وگوها» که قرار بود تا نمایشگاه کتاب امسال منتشر شوند، همچنان در

وزارت ارشاد منتظر دریافت مجوزند.

زمینه‌های گوناگون به عبدالرحیم جعفري اهدا کنند. داود رمضان شیرازی و فهیم هاشمی رئیس و نایب‌رئیس اتحادیه ناشران هم با استقبال از ایده انتشار جشن نامه ویژه جعفري، آن را تجلیل از پیشکسوتی که مایه افتخار صنف ناشران است

دانسته و قرار است پس از اتمام نمایشگاه کتاب در جلسه‌ای در این مورد تصمیم مقتضی اتخاذ کنند.

جعفري در بخارا

مجله بخارا در هر شماره بخشی را به بزرگداشت شخصیت‌هایی که در عرصه فرهنگ ایران تاثیرگذار بوده‌اند اختصاص می‌دهد. زین العابدین مومنین، جلال ستاری، مرتضی ممیز، کریم امامی، شاهرخ مسکوب، باستانی‌پاریزی، دهخدا و . . . در شماره‌های مختلف بخارا بخش‌های ویژه‌ای را به خود اختصاص داده‌اند. از همین‌رو، عبدالرحیم جعفري هم به‌عنوان «ناشری که متجاوز از سه هزار عنوان کتاب در طول فعالیت خود منتشر کرده و تاثیر عمیقی بر رشد، آگاهی و گسترش فرهنگ زبان فارسی انجام داده» مورد توجه نشریه بخارا قرار گرفته و به زودی ویژه‌نامه‌ای شامل یک گفت‌وگوی اختصاصی با وی و چند گفت‌وگو با همکاران و نویسندگانی که با جعفري کار کرده‌اند منتشر می‌شود. مقالات سفارش داده شده با جنبه‌های مختلف فعالیت جعفري و ارتباط وی را به مولفین و مترجمین مورد توجه قرار داده است. علی‌دهباشی در مورد لزوم انتشار ویژه‌نامه جعفري می‌گوید: «جعفري در دوران خود نویسندگان، مترجمان، شاعران و محققین زیادی را معرفی کرد. او بسیاری از استعدادهای درخشان کنونی را شناسایی و با معرفی آنها راه را برای پیشرفتشان باز کرد. «جعفري علاوه بر خدمت در عرصه نشر و چاپ در راه شوقی مردم به مطالعه و خرید کتاب نیز مصر بود. فروش قسطی کتاب و پرداخت اقساط آن در ۶ ماه، به‌عنوان بهترین راه از سوی او، آن هم سال‌ها پیش از اینکه ارتقای سطح فرهنگ عمومی هر سال با برگزاری یک نمایشگاه به رخ عموم کشیده‌شود، مطرح شده بود. ایده‌ای که امروز در گسترود مشکلات ناشران، نویسندگان و کتابخوان‌ها یا با کمبود و پنبجه نرم می‌کنند، در انتهای کتاب به رمز ژنتیکی، گونه‌های در خطر انقراض و غیره اختصاص شده است.

سال سوم — شماره ۷۵۶ — *شرق*

ناشران خارجی □

کتاب راما

انتشارات آکسفورد به تازگی چند واژه‌نامه جدید عرضه کرده است که در زیر نگاهی داریم به بعضی از آنها:

■ **شیمی**
ویرایش پنجم واژه‌نامه شیمی که تماماً بازبینی و روزآمد شده است، اثری مرجع برای دانش آموزان دبیرستان و دانشجویان شیمی دانشگاه‌ها محسوب می‌شود. علاوه‌بر آنکه در ویرایش جدید، مدخل‌های تازه‌ای افزوده شده است، شرح زندگی دانشمندان تاثیرگذار شیمی آمده و جنبه‌های گوناگون شیمی از جمله شیمی فیزیک و زیست شیمی نیز ذکر شده‌است. این کتاب دارای ۴۳۰۰ مدخل است که حدود ۱۰۰ مدخل آن به این ویرایش افزوده شده است. از اینها گذشته، این واژه‌نامه برای موضوع‌های مهم مثل سپرها و نقض‌های بلوری، مقاله‌های بلند یک یا دو صفحه تنظیم شده است. گاهشمارها نیز توالی زمانی کشف‌های مهم در حوزه‌هایی چون نظریه اتمی، زیست شیمی، مواد منفجره و پلاستیک‌ها را بیان می‌کند. این واژه‌نامه مرجعی عالی و روزآمد برای تمام کسانی است که به نوعی با شیمی سر و کار دارند.

■ **زمین‌شناسی**
فرهنگ علوم زمین —توسسط گسروسی از متخصصان تهیه شده و این —موضوع شده که اصطلاحات بسیار متنوعی از رشته‌های گوناگون علوم زمین در یک جلد گرد آید.

رشته هزار مدخل این کتاب شش واژه‌نامه گوناگون زمین‌شناسی، زمین‌شناسی اقتصادی، شیمی زمین، اقیانوس‌نگاری، نفت و آتشفشان را پوشش می‌دهند. درباره علوم سیاره‌ای، آمار، چینه‌شناسی، شناسایی از راه دور و نیز دیرین‌شناسی، کانی‌شناسی و فیزیک‌زمین نیز واژه‌هایی کلیدی توضیح داده شده‌است. این فرهنگ علاوه‌بر دانشجویان رشته زمین‌شناسی می‌تواند محل ارجاع بسیاری دیگر از علاقه‌مندانی باشد که کارشان به نوعی با علوم زمین در ارتباط است.

■ **فیزیک**
واژه‌نامه فیزیک آکسفورد بازبینی و روزآمد شده‌است و اکنون در دسترس است. این واژه‌نامه جدید که با جلد کاغذی عرضه شده حاوی ۳۲ صفحه مدخل‌های جدید است و زندگی‌نامه دانشمندان مهم فیزیک را دربردارد. این کتاب که واژه‌نامه عمومی فیزیک محسوب می‌شود، مهمترین اصطلاحات و مفهوم‌های فیزیکی را که ممکن است دانشجویان به آن برخورد کنند، دارد و شامل ۳۵۰۰ مدخل است و موضوع‌هایی همچون نظریه گره، آزمایش‌های ذره- موج، تصویربرداری رادیو ایزوتوپ‌ها و رامونیک‌های کروی را شرح می‌دهد. گاهشمار نیز ترتیب کشف‌ها را در حوزه‌های اصلی فیزیک مثل نظریه اتمی و کیهان‌شناسی برری می‌شمارد. این کتاب جامع و کامل مرجع مناسبی برای دانشجویان فیزیک محسوب می‌شود.

■ **ریاضی**
واژه‌نامه معتبر و قابل اعتماد مرجع مناسب و راهنمای خوبی برای دانش آموزان دبیرستان یا دانشجویان ریاضی سال اول دانشگاه محسوب می‌شود. در ویرایش، مدخل‌های بسیاری افزوده شده و در حوزه محاسبه مدخل‌های جبر خطی، بهینه‌سازی، معادله‌های غیرخطی، معادلات تفاضلی و موارد دیگر بحث شده‌است. شرح زندگی بسیاری از ریاضیدان‌ها و مهم و از جمله برندگان جایزه نوبل در این واژه‌نامه ذکر شده و اصطلاحاتی که دانشجویان سال اول ریاضی با آن مواجه می‌شوند مثل برنامه‌ریزی خطی تعریف شده است. این واژه‌نامه علاوه‌بر اصطلاحات ریاضی محض کاربرد و کاربردی و اصطلاحات آمار، مدخل‌هایی در حوزه‌های اصلی و عام ریاضی مثل فراکتال‌ها، نظریه بازی و آشوب و . . . را نیز دربر دارد.

■ **اخترشناسی**
این ویرایش بازرنگی شده واژه‌نامه اخترشناسی حاوی بیش از چهار هزار مدخل روزآمد شده است که به وسیله گروهی از متخصصان به سرپرستی یان ری‌دیت تنظیم شده و عمده ماموریت‌های فضایی سال‌های اخیر و تازه‌ترین پیشرفت‌های فنی این حوزه را دربرمی‌گیرد. این واژه‌نامه معتبر و موق همه موضوع‌های اخترفیزیکی را به‌کشتان‌ها و زمان را دربر گرفته و در آن شرحی در مورد رصدخانه و تلسکوپ‌های سراسر جهان ذکر شده است. وجود تکامل‌های اصلی در مورد ابژئوآخترها، نظریه مهبانگ و شکل ستارگان را به‌بر مرجعی مناسب برای دانشجویان متخصصان و منجمان آماتور بدل ساخته‌است. پیوست‌هایی هم در مورد ماموریت فرود مان‌نشین آپولو و صورت‌های فلکی به کتاب افزوده شده است.

■ **زیست‌شناسی**
در فرهنگ زیست‌شناسی آکسفورد مدخل‌های جدید بسیاری افزوده شده و شرح حال زیست‌شناسان نام‌آور آمده‌است. در این کتاب اصطلاحات تخصصی رشته‌هایی همچون زیست‌شناسی، زیست‌شیمی و زیست‌فیزیک شرح داده شده و درباره برخی مباحث نظیر جانداران اصلاح ژنتیکی شده مقالات جامعی تهیه شده‌است. در مجموع بیش از ۴۷۰۰ واژه تخصصی شسته به شکل فشرده و خلاصه توضیح داده شده، ۵۰ صفحه مطالب جدید به چاپ پیشین اضافه شده و جدول زمانی اکتشافات مهم در این رشته‌ها آورده شده است.

■ **جانورشناسی**
در این فرهنگ تلاش شده همپوشانی اصطلاحات با فرهنگ زیست‌شناسی به حداقل برسد و مرجع کامل، فراگیر و به‌روزی باشد درباره تمام ابعاد بررسی جانوران. در این کتاب بیش از پنج هزار مدخل درباره همه چیز از رفتار جانوران، بوم‌شناسی و فیز یولوژی گرفته تا ژنتیک، سلول‌شناسی و تکامل آورده شده و ترازوهای تاکسونومیک تمام گروه‌های جانوری از جمله بندپایان، ماهی‌ها، خزندگان، دوزیستان، پرندگان و پستانداران معرفی شده است. در متن از تصاویر راهنما استفاده شده و ضامنی که در انتهای کتاب به رمز ژنتیکی، گونه‌های در خطر انقراض و غیره اختصاص شده است.